

Talousmatematiikan perusteet, ORMS1030

1. harjoitus, viikko 3 (18.–22.1.2016)

R1	ma	10–12	F455	R5	ti	14–16	F455
R2	ma	14–16	F455	R6	to	12–14	F455
R3	ti	08–10	F455	R7	pe	08–10	F455
R4	ti	12–14	F455	R8	pe	10–12	F455

1. Sievennä seuraavat lausekkeet. Anna tulos murtolukuna ja desimaalilukuna. Tee laskut ensin kynällä ja paperilla, ja sitten laskimella.

$$\text{a) } \frac{3}{4} - \frac{1}{6} \quad \text{b) } \frac{\frac{1}{4}}{\frac{1}{2} - \frac{2}{5}} \quad \text{c) } \frac{5/3}{2/4 \cdot 3} \cdot \frac{4}{5} \quad \text{d) } \frac{4}{1 + \frac{8}{3}}$$

2. Sievennä seuraavat lausekkeet. Tee laskut ensin kynällä ja paperilla, ja sitten laskimella.

$$\text{a) } 25^2 + 2 \cdot 5^2 \quad \text{b) } 5^{-1} + 25^0 \quad \text{c) } (0,2)^{-2}$$

3. Ratkaise seuraava yhtälö. Älä muuta kertoimia desimaaliluvuiksi, vaan laske kokonais- tai murtoluvuilla. Anna vastaus sekä murtolukuna, että desimaalilukuna kolmen merkitsevän numeron tarkkuudella.

$$x + \frac{1}{2} = 1 - \frac{x}{2}$$

4. Ratkaise yhtälöt

$$\text{a) } 5 - x = 8 - 5x \quad \text{b) } 3(2x + 1) = 6(x - 1) \quad \text{c) } 4x^2 + 5x + 1 = 0$$

5. Yritys hankkii 4,25 tonnia raaka-ainetta ja maksaa siitä 1400 euroa. Raaka-aine on kosteata siten, että 10,1% massasta on vettä. Raaka-aineeseen lisätään kuivaa väriaineita 120kg ja vettä niin, että lisäysten jälkeen massasta on vettä 15,0%.

a) Mikä on lisäysten jälkeen värjätyn raaka-aine-erän massa?

b) Mikä on värjätyn raaka-aineen yksikköhinta, kun väriaineen hinta on 3,20€/kg ja vesi ei maksa mitään?

c) Mikä on väriaineen euromääräinen osuus ja prosentti-osuus värjätyn raaka-aineen hinnasta?

6. Yritys myy valmistamansa tuotteet 125€ hintaan.

Kate (myyntitulo - valmistuskustannus) on 12,50€ per tuote (eli 10,0% myyntihinnasta).

Raaka-aineen hankintakustannus on 72,50€ per tuote. Raaka-aineen hinta laskee 10,00%:lla.

Muut valmistuskustannukset eivät muutu (työ yms.). Laske:

a) Miten monta euroa kate kasvaa(per tuote)?

b) Miten monta prosenttia kate kasvaa?

c) Miten monta prosenttiyksikköä kate kasvaa?

d) Miten muuttuu raaka-aineen hankintakustannuksen prosenttiosuus kokonais-valmistuskustannuksista?

[Vastauksia: 1a) $7/12 = 0,58333$ 1b) $5/2 = 2,5$ 1c) $8/9 \approx 0,889$ d) $12/11 \approx 1,091$

2a) 675 2b) 1,20 2c) 25.]